

College voor Toetsen en Examen

DE CENTRALE EINDTOETS IN 2021

INFORMATIE VOOR SCHOLEN

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1

Wat staat er in de wet over eindtoetsen?

pagina 8

Hoofdstuk 4

Wanneer is de toets verplicht?

pagina 18

Hoofdstuk 7

Met welke data moeten scholen rekening houden?

pagina 32

Hoofdstuk 2

Wat houdt de Centrale Eindtoets in?

pagina 10

Hoofdstuk 5

Wat is er voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften?

pagina 22

Hoofdstuk 8

Wie zijn bij de Centrale Eindtoets betrokken?

pagina 34

Hoofdstuk 3

Wat is er nodig voor digitaal toetsen?

pagina 14

Hoofdstuk 6

Hoe kunt u bijdragen aan de Centrale Eindtoets?

pagina 26

De Centrale Eindtoets in 2021

In april 2020 is de afname van de Centrale Eindtoets niet doorgegaan vanwege de maatregelen rondom het coronavirus. In 2021 kunnen scholen de Centrale Eindtoets weer afnemen, in twee varianten: de papieren Centrale Eindtoets en de digitale adaptieve Centrale Eindtoets.

De papieren Centrale Eindtoets is er op één niveau. De digitale adaptieve Centrale Eindtoets past zich tijdens de afname aan het individuele niveau van de leerlingen aan. Het is een toets op maat, geschikt en toegankelijk voor alle leerlingen (zie ook pagina 13). Uitgangspunt bij de Centrale Eindtoets, zowel op papier als digitaal, is dat ieder kind de kans krijgt te laten zien wat hij of zij kan.

Wereldoriëntatie

De afname van het onderdeel wereldoriëntatie van de papieren Centrale Eindtoets is in 2021 niet gebonden aan een specifieke dag. Het is mogelijk om dit onderdeel af te nemen op dinsdag 20, woensdag 21 of donderdag 22 april.

Bij de digitale adaptieve Centrale Eindtoets komt het onderdeel wereldoriëntatie altijd na de afname van de taal- en rekenonderdelen. De digitale adaptieve Centrale Eindtoets kan worden afgenomen in de periode van 19 april t/m 14 mei.

Voor wie is deze brochure?

Deze brochure is bedoeld voor schoolleiders, leerkrachten en onderwijs-ondersteuners. In deze brochure leest u alles over de Centrale Eindtoets in 2021.

Wie is er verantwoordelijk voor de Centrale Eindtoets?

Het CvTE is namens de overheid verantwoordelijk voor de uitvoering van de Centrale Eindtoets. Deze wordt in samenwerking met Stichting Cito en DUO gemaakt.

HOOFDSTUK 1. WAT STAAT ER IN DE WET OVER EINDTOETSEN?

Alle leerlingen in groep 8 van het reguliere basisonderwijs zijn wettelijk verplicht om een eindtoets te maken [Hierop zijn uitzonderingen, zie hoofdstuk 4]. Sinds het schooljaar 2019-2020 zijn ook scholen voor speciaal (basis)onderwijs verplicht om hun leerlingen een eindtoets te laten maken.

Vóór 1 maart krijgt iedere leerling in groep 8 van de school een schooladvies. De school baseert het schooladvies op de leerprestaties, aanleg en de ontwikkeling van de leerling tijdens de hele schoolperiode. Na het maken van een eindtoets krijgt de leerling als resultaat op een eindtoets het zogenaamde toetsadvies. Dit is een onafhankelijk en objectief tweede gegeven naast het schooladvies. Het toetsadvies kan aanleiding geven om het schooladvies aan te passen.

Heroverweging schooladvies

Het schooladvies is leidend. Scholen voor voortgezet onderwijs (vo) mogen de toelating van leerlingen niet laten afhangen van het resultaat van een eindtoets.

Als het toetsadvies hoger is dan het gegeven schooladvies, moet de school het schooladvies heroverwegen. De school is verantwoordelijk voor deze heroverweging en overlegt daarover bij voorkeur met de ouders/verzorgers. Een heroverweging kan leiden tot een bijstelling in het schooladvies, maar de school kan er ook voor kiezen om bij het oorspronkelijke schooladvies te blijven. Wanneer het resultaat van de eindtoets lager ligt dan het schooladvies, mag de school het schooladvies niet heroverwegen.

Meerdere eindtoetsen

De overheid stelt aan scholen de Centrale Eindtoets beschikbaar. Scholen kunnen ook kiezen voor een andere eindtoets die door de minister is toegelaten. Alle eindtoetsen worden kosteloos aan scholen ter beschikking gesteld. Zie ook: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schooladvies-en-eindtoets-basisschool.

HOOFDSTUK 2. WAT HOUDT DE CENTRALE EINDTOETS IN?

De Centrale Eindtoets toetst twee verplichte onderdelen: taal en rekenen. Daarnaast kunnen scholen ervoor kiezen om hun leerlingen ook het facultatieve onderdeel wereldoriëntatie te laten maken. Kiest uw school voor de Centrale Eindtoets, dan zijn er verschillende opties: een afname op papier of digitaal, of een combinatie daarvan, waarbij een deel van de leerlingen de toets op papier maakt en een deel van de leerlingen de toets digitaal maakt.

Digitaal of papier

Sinds het schooljaar 2017-2018 is het niet meer toegestaan dat een leerkracht bepaalt op welk niveau een leerling een eindtoets maakt. Om die reden wordt de papieren Centrale Eindtoets op één niveau aangeboden. De digitale adaptieve Centrale Eindtoets past zich tijdens de afname aan, aan het individuele niveau van elke leerling (zie ook pagina 13). De onderdelen die aan bod komen en het resultaat van de papieren en de digitale adaptieve Centrale Eindtoets zijn vergelijkbaar. De opgaven zijn wel verschillend. De papieren Centrale Eindtoets bevat 165 opgaven. De digitale adaptieve Centrale Eindtoets bevat 140 opgaven.

Wereldoriëntatie

Het onderdeel wereldoriëntatie gaat over onderwerpen waarin mens en samenleving centraal staan. De vragen voor dit onderdeel zijn evenredig verdeeld over de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek.

Wereldoriëntatie kan zowel op papier als digitaal worden afgenomen. Het onderdeel wordt op één niveau aangeboden en is daarmee niet adaptief. Het resultaat van het onderdeel wereldoriëntatie telt niet mee bij de bepaling van het toetsadvies voor het best passende brugklastype.

Wettelijke afnameperiode

De Centrale Eindtoets wordt jaarlijks afgenomen in de wettelijke periode (15 april - 15 mei). In 2021 wordt de Centrale Eindtoets afgenomen tussen 19 april en 14 mei.

Voor de digitale adaptieve Centrale Eindtoets is de afname flexibel in te plannen binnen de afnameperiode. Hierdoor kunnen ook scholen met een beperkt aantal computers deze toets aan hun leerlingen aanbieden, bijvoorbeeld in verschillende groepen. Voor de papieren Centrale Eindtoets staan de afnamedata vast.

Afnameperiode Centrale Eindtoets

De afnameperiode voor de Centrale Eindtoets 2021 is door het CvTE als volgt vastgesteld:

Papieren Centrale Eindtoets

- dinsdag 20 april (taal en rekenen)
- woensdag 21 april (taal en rekenen)
- dinsdag/woensdag/donderdag 20, 21 of 22 april (wereldoriëntatie - facultatief)

Digitale adaptieve Centrale Eindtoets

Scholen kunnen de digitale afname voor hun leerlingen zelf inplannen in de periode van 19 april tot en met 14 mei:

- maandag 19 t/m vrijdag 23 april
- maandag 26 en woensdag 28 t/m vrijdag 30 april
- maandag 10 t/m vrijdag 14 mei

Inhaalperiode

Leerlingen die tijdens de reguliere afnamedagen (deels) ziek zijn, moeten de toets inhalen. Dit kan in de inhaalperiode. Deze inhaalperiode loopt van maandag 26 april t/m vrijdag 30 april en van maandag 10 mei t/m vrijdag 14 mei. Zij maken dan de digitale Centrale Eindtoets als inhaaltoets.

Inschrijving afname 2021

Inschrijven voor deelname aan de Centrale Eindtoets is mogelijk vanaf 1 december 2020 tot 1 februari 2021 via de portal Centrale Eindtoets.

DE DIGITALE ADAPTIEVE CENTRALE EINDTOETS

De digitale adaptieve Centrale Eindtoets bevat verschillende soorten vragen. Er zijn meerkeuzevragen, korte open vragen, vragen waarbij de leerlingen de antwoorden naar de juiste vakjes moeten slepen en vragen waarbij ze in een plaatje het goede antwoord moeten aanklikken. Ook zijn er opgaven met beeld- en geluidsfragmenten. De verschillende soorten vragen maken de toets afwisselend voor leerlingen.

De digitale adaptieve Centrale Eindtoets is opgebouwd uit meerdere toetsdelen. Per toetsdeel wordt gemeten wat het niveau van de leerling is. De resultaten van de toetsdelen samen vormen het toetsadvies.

Het niveau voor de onderdelen lezen, taalverzorging en rekenen wordt los van elkaar gemeten. Dit wil zeggen dat de leerling voor rekenen op een ander niveau getoetst kan worden dan voor taal. Dit biedt ruimte aan leerlingen met een disharmonisch profiel. Het feit dat de adaptieve Centrale Eindtoets zich automatisch aanpast aan het niveau van de leerling, maakt de toets zeer geschikt voor leerlingen uit het speciaal (basis)onderwijs (so/sbo). Ook is de adaptieve Centrale Eindtoets geschikt voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften. In de digitale adaptieve Centrale Eindtoets is standaard een aantal digitale hulpmiddelen beschikbaar (zie ook hoofdstuk 4 en 5).

Schoolaccount

Voor deelname aan de Centrale Eindtoets 2021 heeft uw school een schoolaccount nodig voor de portal van de Centrale Eindtoets. Dit account maakt u aan via www.centraleeindtoetspo.nl/portal. Scholen die in 2018 of 2019 de Centrale Eindtoets hebben afgenomen en scholen die dat in 2020 wilden doen, hebben al een schoolaccount in de portal.

Bij inschrijving voor de Centrale Eindtoets geeft u in de portal aan:

- hoeveel leerlingen de Centrale Eindtoets gaan maken en of ze de papieren of de digitale adaptieve Centrale Eindtoets maken;
- of en hoeveel leerlingen het facultatieve onderdeel wereldoriëntatie maken;
- welke leerlingen een aangepaste versie maken (zie hoofdstuk 5);
- of uw school bereid is om deel te nemen aan het ankeronderzoek.

A photograph of several children playing on a grassy field. In the foreground, a girl in a blue jacket and pink pants is jumping over a large white number '3'. Other children are visible in the background, some holding large white numbers like '8' and '4'. There are colorful umbrellas and lanterns hanging from a string in the background.

HOOFDSTUK 3. WAT IS ER NODIG VOOR DIGITAAL TOETSEN?

De digitale adaptieve Centrale Eindtoets wordt in Facet afgenomen. Facet is het systeem van de overheid voor het afnemen van digitale toetsen en examens. Het gebruik van Facet stelt een aantal voorwaarden aan de digitale infrastructuur van uw school.

De digitale adaptieve Centrale Eindtoets is zoveel mogelijk device-onafhankelijk. U kunt vaste computers, laptops of Chromebooks gebruiken. Ook zorgen we ervoor dat de digitale adaptieve Centrale Eindtoets goed beveiligd is en dat leerlingen tijdens de toets niet op internet kunnen.

Een optimale digitale omgeving

Voor het afnemen van de digitale adaptieve Centrale Eindtoets moet u rekening houden met een aantal zaken:

- De devices moeten voldoen aan de systeemeisen van Facet. De systeemeisen zijn te vinden op centraleeindtoetspo.nl (Zie ook: www.centraleeindtoetspo.nl/publicaties/publicaties/2019/10/16/systeemeisen-facet-po.)
- Na installatie van de afnamesoftware is het uitvoeren van een systeemcheck verplicht. De systeemcheck bestaat uit de afname van een aantal vragen zoals deze ook kunnen voorkomen in de digitale adaptieve Centrale Eindtoets. Hiermee wordt gecontroleerd of de afnameomgeving goed functioneert, zodat u goed voorbereid bent op de afname van digitale adaptieve Centrale Eindtoets. Meedoen aan de systeemcheck geeft leerlingen de kans te oefenen met de vraagtypes.
- De afnamecondities moeten in orde zijn. Leerlingen moeten de beschikking hebben over een toetsenbord, een muis (Bij Chromebooks kan ook het touchpad gebruikt worden) én een koptelefoon. Ook moeten ze – net als bij de papieren toets – rustig aan de toets kunnen werken en mogen ze geen last hebben van andere leerlingen.

Inhaalperiode

Tijdens de inhaalperiode kan de Centrale Eindtoets alleen in de digitale adaptieve variant worden afgenomen. Dit betekent dat als de school eerder alle leerlingen de papieren Centrale Eindtoets heeft laten maken, zij voor de leerlingen die de toets inhalen een systeemcheck moet uitvoeren.

Vorbereiden op de afname

Scholen kunnen hun leerlingen op verschillende manieren laten kennismaken met de digitale adaptieve Centrale Eindtoets:

- door hun leerlingen mee te laten doen aan de verplichte systeemcheck;
- door met hun leerlingen in februari 2021 deel te nemen aan de digitale proeftoets. Deelname is vrijwillig. Scholen krijgen eind september 2020 een mail met een uitnodiging voor de proeftoets. Ze kunnen zich dan inschrijven voor de papieren en/of de digitale proeftoets. Na afloop van de proeftoets ontvangen deze scholen een schoolrapport. Zie ook hoofdstuk 6.
- door hun leerlingen oefentoetsen te laten maken op de website oefenen.facet.onl. (De oefenomgeving werkt het best in de browsers van Google Chrome of Mozilla Firefox). Op deze website staan meerdere oefentoetsen, waaronder een hulpmiddelentoets. Deze omgeving is via internet toegankelijk; hiervoor hoeft u geen aparte software te installeren. Leerlingen kunnen de oefentoetsen dus ook thuis maken.

Leerlingen raken op deze manier bekend met de verschillende typen vragen en ook met het gebruik van hulpmiddelen in Facet, zoals een vergrootglas en een liniaal.

A photograph of children playing outdoors on a grassy field. In the foreground, a girl in a blue jacket and pink pants is climbing a large white number '4'. Other children are visible in the background, some holding umbrellas and others standing near large white numbers '7' and '2'. The scene is decorated with colorful paper lanterns and bunting flags. A red diagonal graphic element is in the bottom right corner.

HOOFDSTUK 4. WANNEER IS DE TOETS VERPLICHT?

Het is wettelijk geregeld dat alle leerlingen in het laatste jaar van de basisschool of het speciaal (basis)onderwijs een eindtoets maken. Er zijn echter uitzonderingen.

Ontheffingsgrond

Sommige leerlingen vallen onder de ontheffingsgrond van de eindtoets. Voor deze groepen leerlingen is het maken van een eindtoets wettelijk niet verplicht. Deze leerlingen mogen wel deelnemen aan de Centrale Eindtoets.

Leerlingen vallen onder de ontheffingsgrond wanneer zij:

- of zeer moeilijk lerend zijn;
- of meervoudig gehandicapt zijn, waarbij het zeer moeilijk lerend zijn een van de handicaps is;
- of vier jaar of korter in Nederland zijn en om die reden de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.

Aangepaste afname

Leerlingen in het reguliere basisonderwijs die niet onder de ontheffingsgrond vallen en onderwijs volgen waarbij rekening gehouden wordt met hun ondersteuningsbehoeften, zijn vanuit de wet niet uitgezonderd van deelname aan een eindtoets. Zij zijn dus verplicht om een eindtoets te maken.

Voor leerlingen die ondersteuning nodig hebben, zijn er aangepaste versies van de Centrale Eindtoets beschikbaar. Zie hoofdstuk 5.

Speciaal (basis)onderwijs

Leerlingen op scholen voor speciaal onderwijs (so) en speciaal basisonderwijs (sbo) zijn sinds het schooljaar 2019-2020 verplicht om aan een eindtoets deel te nemen.

TOETSADVIEZEN

Sinds het schooljaar 2018-2019 presenteren alle toegelaten eindtoetsen hun toetsadviezen op dezelfde manier. De toetsadviezen voor de leerlingen variëren van praktijkonderwijs/vmbo bb tot en met vwo. Met uitzondering van het toetsadvies vwo zijn de toetsadviezen meervoudig. Een meervoudig toetsadvies doet meer recht aan de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling.

ADVIES PRAKTIJKONDERWIJS

Het enkelvoudige advies praktijkonderwijs (pro) kan niet getoetst worden met een eindtoets. Voor het advies pro tellen namelijk meerdere factoren mee zoals het IQ en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarom wordt een enkelvoudig toetsadvies pro niet gegeven; een eindtoets meet alleen de taal- en rekenvaardigheden van de leerling.

Als er bij een leerling ontwikkelingen in gang zijn gezet rondom de toewijzing voor het praktijkonderwijs, raden we de school aan ouders/verzorgers op tijd te informeren over een afwijking van het toetsadvies van de Centrale Eindtoets. U kunt dan uitleggen hoe de uitslag op de toets zich verhoudt tot eerdere afspraken over het schooladvies en de schoolkeuze van de leerling.

Op centraleeindtoetspo.nl vindt u onder 'Documenten' een infographic over de eindtoetsadviezen.

A photograph of children playing on a grassy field. In the foreground, a girl in a dark jacket and blue cap is standing next to a large white number '5'. Other children are visible in the background, some holding large white numbers like '18' and '4'. The scene is decorated with colorful paper lanterns and bunting flags. A large pink umbrella is visible in the top left corner. The text 'HOOFDSTUK 5. WAT IS ER VOOR LEERLINGEN MET ONDERSTEUNINGS-BEHOEFTEN?' is overlaid on the top left of the image.

HOOFDSTUK 5. WAT IS ER VOOR LEERLINGEN MET ONDERSTEUNINGS- BEHOEFTE?

De Centrale Eindtoets is toegankelijk voor iedere leerling. Voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte dienen scholen aanpassingen te organiseren die de belemmering wegnemen, zodat ook die leerlingen de kans krijgen om te laten zien wat ze kunnen. Een school heeft de plicht na te gaan welke aanpassingen mogelijk zijn.

Zorgplicht van een school

De Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte verplicht de school om binnen redelijke grenzen in onderwijs en toetsing belemmeringen weg te nemen die leerlingen met een handicap of chronische ziekte door hun beperking ondervinden.

In het Toetsbesluit primair onderwijs (Toetsbesluit po) worden, in lijn met deze wet, kaders gegeven voor aanpassing van de wijze van toetsing voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. Het Toetsbesluit po geeft echter geen volledige opsomming van mogelijke of noodzakelijke aanpassingen. In het Toetsreglement Centrale Eindtoets werkt het CvTE dit concreter uit. Het Toetsreglement is te vinden op centraleeindtoetspo.nl.

Het CvTE schrijft de kaders voor waarbinnen een school keuzes kan maken voor een doeltreffende aanpassing voor de leerling met een ondersteuningsbehoefte. Het CvTE schrijft geen hulpmiddelen of aanpassingen voor en bepaalt niet welke leerling voor welke aanpassing in aanmerking komt. De beslissing of een leerling gebruik mag maken van een aangepaste afnamevorm is aan de (directeur van de) school.

Aanpassingen

Een school kan gebruik maken van de aangepaste versies van de Centrale Eindtoets. Een school heeft daarnaast de mogelijkheid om rekening te houden met ondersteuningsbehoeften van leerlingen, bijvoorbeeld door tijdverlenging te geven.

Papieren Centrale Eindtoets

De papieren Centrale Eindtoets is in kleur, in één kolom en in lettergrootte punt 12. Lettergrootte punt 12 is de internationale standaard voor teksten die geschikt zijn voor mensen met dyslexie.

Bij de papieren Centrale Eindtoets worden de volgende aangepaste versies voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften aangeboden:

- een audio-versie voor o.a. leerlingen met een leesbeperking (dyslexie en/of TOS) of een visuele beperking;
- een spraaksynthese-versie voor o.a. leerlingen met een leesbeperking (dyslexie en/of TOS) of een visuele beperking;
- een braille-versie, voor leerlingen met een visuele beperking;
- een versie voor slechtziende leerlingen waarbij de opgaven onder andere duidelijk gemarkeerd zijn en waarin geen afbeeldingen staan die niet nodig zijn om de vraag te kunnen beantwoorden;
- een zwart-witversie van het papieren opgavenboekje wereldoriëntatie voor kleurenblinde leerlingen.

Scholen bestellen de aangepaste versies in de portal Centrale Eindtoets tijdens de inschrijving.

Digitale adaptieve Centrale Eindtoets

Bij de digitale adaptieve Centrale Eindtoets zijn de volgende aanpassingen beschikbaar voor leerlingen:

- auditieve ondersteuning voor o.a. leerlingen met een leesbeperking (dyslexie of TOS) of een visuele beperking;
- een loop, voor het vergroten van teksten en afbeeldingen.

Voor dove en slechthorende leerlingen is er bij de digitale adaptieve Centrale Eindtoets een speciale digitale versie beschikbaar, waarin de opgaven met geluid zijn vervangen door opgaven zonder geluid. Dit is de DOS-versie.

Meer weten?

Meer informatie over de verschillende aangepaste afnamevormen kunt u vinden op www.centraleeindtoetspo.nl/informatie-centrale-eindtoets-wat-is-er-voor-leerlingen-met-ondersteuningsbehoeften.

SAMENGEVAT

Een school heeft de *plicht* om na te gaan of en welke aanpassingen mogelijk zijn.

Wat moet een school doen?

- nagaan of een leerling door zijn/haar beperking in onderwijs en/of bij toetsing belemmeringen ondervindt;
- nagaan of doeltreffende aanpassingen mogelijk zijn die maken dat een leerling in staat wordt gesteld te laten zien in welke mate hij/zij de te toetsen vaardigheden beheerst.

Wat mag een school niet doen?

- opgaven schrappen of wijzigen;
- hulpmateriaal aanbieden of ophangen (bijvoorbeeld spellingkaarten en/of rekenkaarten);
- een rekenmachine verstrekken;
- opgaven mondeling toelichten.

Advies nodig?

Als binnen de gegeven kaders en met de aangeboden aangepaste versies geen doeltreffende ondersteuning mogelijk lijkt, kunt u met het CvTE overleggen over een passende ondersteuning. Mail daarvoor naar info@centraleeindtoetspo.nl.

Toezicht Inspectie van het Onderwijs

De inspectie kan (achteraf) nagaan of een school zich bij de afname van een eindtoets voldoende rekenschap heeft gegeven van belemmeringen voor leerlingen met ondersteuningsbehoeften. Ook kan de inspectie nagaan of de school zich heeft gehouden aan de kaders van het CvTE of misschien aanpassingen heeft toegekend aan leerlingen voor wie de aanpassingen niet zijn bedoeld.

HOOFDSTUK 6. HOE KUNT U BIJDRAGEN AAN DE CENTRALE EINDTOETS?

De Centrale Eindtoets is een betrouwbare, onafhankelijke toets die een objectief tweede gegeven oplevert – het toetsadvies – naast het schooladvies. Dit toetsadvies voor het vervolgonderwijs is gebaseerd op het resultaat van de Centrale Eindtoets. Een hoge kwaliteit van de toets is daarvoor van groot belang.

Om ervoor te zorgen dat de leerlingen een betrouwbaar toetsadvies krijgen, wordt de Centrale Eindtoets genormeerd. Normeren is het waarderen van de resultaten van de leerlingen op de Centrale Eindtoets, op zo'n manier dat een gelijke prestatie steeds hetzelfde gewaardeerd wordt. De infographic over normering op pagina 28/29 laat zien hoe normering ervoor zorgt dat een leerling een passend toetsadvies krijgt.

Scholen kunnen aan de kwaliteit van de Centrale Eindtoets bijdragen door mee te doen aan de proeftoets en aan het ankeronderzoek. Scholen kunnen bij inschrijving aangeven dat zij aan het ankeronderzoek mee willen doen. Voor deelname aan de proeftoets worden zij apart benaderd.

Proeftoets

Met de proeftoets wordt bij leerlingen uit groep 8 getest of een opgave voldoende kwaliteit heeft. De proeftoets kan op papier of digitaal worden afgenomen. Voor de proeftoetsen geldt dat de onderdelen en de opgaventypen vergelijkbaar zijn met die van de Centrale Eindtoets. Ook kunnen er nieuwe vraagtypen getest worden. Na afloop van de proeftoets ontvangt de school een schoolrapport.

Scholen werden eind september 2020 uitgenodigd om deel te nemen aan de proeftoets, die in februari 2021 wordt afgenomen. De proeftoets kan voor leerlingen een goede voorbereiding zijn op de Centrale Eindtoets in april 2021. De proeftoets is niet hetzelfde als de verplichte systeemcheck voor alle leerlingen die de digitale adaptieve Centrale Eindtoets maken (zie daarvoor hoofdstuk 3).

Hoe krijgt een leerling een passend toetsadvies?

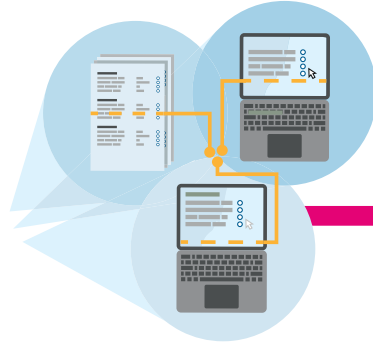
Normeren gaat over het waarderen van de resultaten van de leerlingen op de Centrale Eindtoets. Dit betekent dat een gelijke prestatie gelijk gewaardeerd wordt.

1 VRAGEN

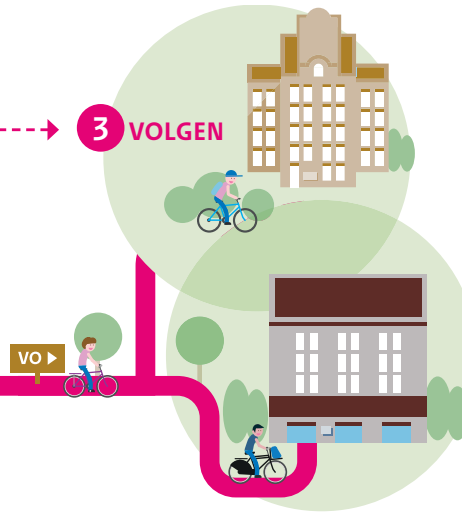
Leerlingen maken verschillende varianten van de Centrale Eindtoets. Bij de papieren variant maken alle leerlingen dezelfde vragen. Bij de digitale adaptieve variant wordt de moeilijkheid van de vragen afgestemd op de prestatie van de leerling tijdens de toets.

2 VERGELIJKEN

Op basis van de antwoorden van de leerlingen vergelijken we de moeilijkheid van de varianten van de Centrale Eindtoets. Door in verschillende varianten gedeeltelijk dezelfde vragen te stellen, kunnen we vaststellen hoe de varianten verschillen in moeilijkheid. Wanneer we dat weten kunnen we vaststellen hoe we de prestatie van de leerling op een bepaalde variant moeten waarderen.

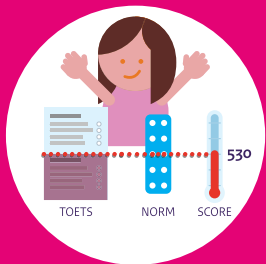
3 VOLGEN

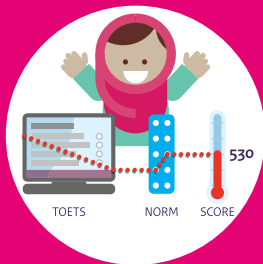
Na de toetsafname volgen we de leerlingen in de eerste drie jaar van het voortgezet onderwijs. We gaan na waar leerlingen met een specifiek toetsadvies na 1, 2 en 3 jaar terechtgekomen zijn. Dit toelatings- en doorstroomonderzoek gebruiken we om de leerlingen ieder jaar een zo goed mogelijk toetsadvies te kunnen geven.

Normering zorgt voor een betrouwbaar toetsadvies op de Centrale Eindtoets.

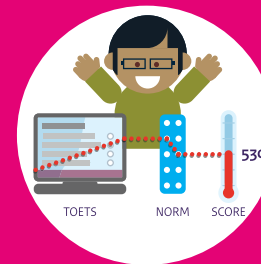
Alle resultaten worden weer meegenomen in de normering voor de volgende Centrale Eindtoets.

Deze leerling maakt de papieren Centrale Eindtoets. Uit de vergelijking van de resultaten blijkt dat de leerling een gemiddelde variant heeft gemaakt. De leerling heeft een bepaald aantal vragen goed beantwoord. Deze prestatie wordt gewaardeerd met een standaardscore van 530.

Deze leerling maakt de digitale adaptieve Centrale Eindtoets. Bij de gehanteerde norm is dit een moeilijkere variant. Deze leerling heeft daarom minder vragen goed te beantwoorden voor een standaardscore van 530.

Deze leerling maakt de digitale adaptieve Centrale Eindtoets. Bij de gehanteerde norm is dit een makkelijkere variant. Deze leerling moet daarom meer vragen goed beantwoord hebben voor een standaardscore van 530.

Ankeronderzoek

Ankeren (of equivaleren) is een procedure waardoor de resultaten op verschillende eindtoetsen met elkaar kunnen worden vergeleken. Dit kunnen eindtoetsen uit verschillende jaren zijn of eindtoetsen van verschillende aanbieders. Op basis van het ankeronderzoek kunnen we gelijke prestaties over deze toetsen gelijk waarderen. Het mag voor een leerling immers niet uitmaken in welk jaar hij/zij de eindtoets maakt of van welke aanbieder de eindtoets is. Scholen die deelnemen aan het ankeronderzoek ontvangen voor hun leerlingen een ankerboekje waarin deels reguliere – en deels ankeropgaven zitten.

Ankeren is in het belang van zowel de leerlingen als de scholen. Leerlingen krijgen dan niet te maken met schommelingen in de moeilijkheid van de eindtoetsen. Voor scholen betekent het dat een wat moeilijker uitgevallen toets geen invloed heeft op de gemiddelde schoolscore.

Tijdens de afname van de Centrale Eindtoets in april 2021 voert Cito in opdracht van het CvTE een ankeronderzoek uit. Scholen kunnen tijdens de inschrijving kiezen om deel te nemen aan het ankeronderzoek.

HOOFDSTUK 7. MET WELKE DATA MOETEN SCHOLEN REKENING HOUDEN?

Onderstaand overzicht toont de belangrijkste data voor scholen die in het schooljaar 2020-2021 kiezen voor de Centrale Eindtoets. Scholen die zich inschrijven voor de Centrale Eindtoets krijgen in de loop van het schooljaar meer informatie.

DATUM	ACTIVITEIT
28 september 2020	Uitnodiging scholen deelname proeftoets 2021
1 december 2020	Start inschrijving Centrale Eindtoets
1 december 2020 – 1 maart 2021	Installeren Facet voor digitale adaptieve Centrale Eindtoets
31 januari 2021	Sluiting inschrijving Centrale Eindtoets
februari 2021	Afname proeftoets 2021
februari en maart 2021	Verplichte systeemcheck digitale adaptieve Centrale Eindtoets
maart 2021	Scholen ontvangen de Ouderkrant en de Handleiding Centrale Eindtoets 2021
eind maart 2021	Scholen ontvangen schoolrapport proeftoets 2021
april 2021	Scholen ontvangen toetsmaterialen van de Centrale Eindtoets
19 april – 14 mei 2021	Afnameperiode digitale adaptieve Centrale Eindtoets 2021
20 en 21 april 2021	Afnamedagen papieren Centrale Eindtoets 2021
20, 21 of 22 april 2021	Afnamedag facultatieve onderdeel wereldoriëntatie papieren Centrale Eindtoets 2021
21 en 22 april 2020	Insturen antwoordbladen van de papieren Centrale Eindtoets door scholen
26 – 30 april en 10 – 14 mei 2021	Inhaalperiode Centrale Eindtoets 2021 (digitaal)
mei 2021	Leerlingrapporten en schoolrapport beschikbaar in de portal van de Centrale Eindtoets (De exacte datum in mei is nog niet bekend, scholen ontvangen hierover bericht).

A photograph of children playing on a grassy field. In the foreground, a large white number '8' is prominent, with a girl in a pink shirt and red patterned dress sitting inside its loop. To the right, another large white number '2' is visible. In the background, other children are playing, some holding pink umbrellas. The scene is decorated with colorful paper lanterns and bunting flags. A pink banner with white text is overlaid on the top left of the image.

HOOFDSTUK 8. WIE ZIJN BIJ DE CENTRALE EINDTOETS BETROKKEN?

In alle sectoren waarin het CvTE verantwoordelijk is voor centrale toetsen of examens werkt het samen met deskundigen: de toetsdeskundigen bij Stichting Cito, leerkrachten die de opgaven maken of beoordelen en vertegenwoordigers van de onderwijsraden en vakverenigingen.

Met de inbreng van professionals uit de praktijk bewaakt het CvTE de kwaliteit van centrale examens en toetsen. Zo ontstaat er een zo groot mogelijk draagvlak.

College voor Toetsen en Examens

Het CvTE is namens de overheid verantwoordelijk voor de uitvoering en de ontwikkeling van de Centrale Eindtoets. Deze wordt onder regie van het CvTE gemaakt in nauwe samenwerking met Stichting Cito en DUO. Het CvTE stelt de toetswijzers vast en de normering voor de Centrale Eindtoets. De vaststellingscommissies van het CvTE stellen de opgaven en de toetsen vast. Daarnaast is het CvTE verantwoordelijk voor het leerlingrapport en het schoolrapport.

www.cvte.nl

www.centraleeindtoetspo.nl

Samenwerking

Bij de ontwikkeling van de Centrale Eindtoets werkt het CvTE nauw samen met andere partijen. Die hebben elk hun eigen taken en verantwoordelijkheden.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)

Het ministerie van OCW is verantwoordelijk voor alle wetgeving rondom de verplichte eindtoets. Daarnaast is het ministerie van OCW opdrachtgever voor de Centrale Eindtoets.

www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw

Stichting Cito

De deskundigheid van Cito ligt op het terrein van het ontwikkelen van toetsen en examens, en dan met name op het gebied van de toetsconstructie en het normeren van de toets. Stichting Cito construeert de opgaven van de Centrale Eindtoets in opdracht en onder regie van het CvTE. Dat doet Cito samen met leerkrachten in constructiegroepen.

www.cito.nl

DUO

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) zorgt voor de logistieke processen rondom de papieren en de digitale adaptieve Centrale Eindtoets, de ontwikkeling en het beheer van Facet, de portal en de helpdesk van de Centrale Eindtoets. Daarnaast beheert DUO alle leerlinggegevens in BRON.

www.duo.nl

Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs heeft de rol van toezichthouder en handhaver. De inspectie ziet toe op een correcte afname van de Centrale Eindtoets en de eindtoetsen van de andere toetsaanbieders.

www.onderwijsinspectie.nl

PO-raad en VO-raad

De PO-raad en de VO-raad ondersteunen scholen bij een goede overgang van primair naar voortgezet onderwijs. De PO-raad behartigt gemeenschappelijke belangen van schoolbesturen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. De VO-raad heeft als doel om de onderwijskwaliteit in het voortgezet onderwijs te bevorderen en scholen te ondersteunen bij de ontwikkeling van dit onderwijs.

www.nieuweregelingovergangpo-vo.nl

Meer informatie

Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze brochure, dan kunt u deze mailen naar info@centraleeindtoetspo.nl.

Website

Meer informatie over de Centrale Eindtoets: www.centraleeindtoetspo.nl. Zie ook de afspeellijst Centrale Eindtoets op het YouTube-kanaal van het CvTE.

Helpdesk Centrale Eindtoets

Voor al uw vragen over de Centrale Eindtoets kunt u terecht bij de helpdesk Centrale Eindtoets: info@centraleeindtoetspo.nl, 050 599 77 99.

Openingstijden Helpdesk:

op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur.

tijdens de afnameperiode van 7.30 tot 17.00 uur.

Toetswijzers

Meer informatie over de inhoud van de Centrale Eindtoets is vastgelegd in de toetswijzers bij de Centrale Eindtoets. Deze toetswijzers zijn te vinden op www.cvte.nl en www.centraleeindtoetspo.nl.

Referentieniveaus

Meer informatie over de referentieniveaus: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/taal-en-rekenen/referentiekader-taal-en-rekenen>

Wetgeving en andere eindtoetsen

Informatie van het ministerie van OCW over de wetgeving rondom de Centrale Eindtoets en de andere toegelaten eindtoetsen:

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schooladvies-en-eindtoets-basisschool

COLOFON

Redactie College voor Toetsen en Examen

Vormgeving en-publique.nl

Fotografie Marijke Volkers

Druk Lijnco, Groningen

Oplage 9.000

Utrecht, oktober/november 2020

Met dank aan de 2^e Marnixschool in Utrecht.

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede waaronder de Centrale Eindtoets in het primair onderwijs.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype.
Centraleeindtoetspo.nl

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs.
Examenblad.nl

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen.
Staatsexamensvo.nl

 Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma.
Examenbladmbo.nl

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding.
Staatsexamensnt2.nl